

GƏRAYLILAR

Əbülqasım Nəbati

<http://www.kitablar.com>

<http://www.kitablar.org/>

Maşallah, qadir allah
Gör necə dilbər yaradıb!
Gül üzündə əfşan-əfşan
Zülfi-müənbər yaradıb.

Ağzı qönçə, ləbi püstə,
Beli incə, boyu bəstə,
Tökülübdür dəstə-dəstə
Nə gözəl tellər yaradıb!

Qaşı fitnə, gözü cadu,
Üzü lalə, xalı hindu,
Mina gərdən, saçı qarqu,
Gül buxağın tər yaradıb.

Gündən göyçəkdir camalı,
Sərvə bənzər qəddi-dalı,
Ləbin əmən neynər balı?
Sözünü şəkkər yaradıb.

Dili almas, diş i inci,
Ağ sinəsi gövhər gənci,
Vəsfə gəlməz nazü qənci,
Bunu əfsungər yaradıb.

Müsəlmanlar, bir pərizad
Məni etdi yaxşı Fərhad,

Qənzəsi bir yağ cəllad,
Kipriyin xəncər yaradıb.

Hər kimi xaliqi-davər
Bir əmrə edib müqərrər,
Onu bir şuxi-gülpeykər,
Məni Səməndər yaradıb.

O gün ki, yarandı insan,
Qələm yazdı belə fərman:
Səni bir şahı-gülruşan,
Məni qələndər yaradıb.

Edibdir saneyi-davər
Hər kimi bir şahə çakər,
Məni divaneyi-mehtər,
Səni bir sərvər yaradıb.

Əzəldən qadiri-biçun
Özü qoymuş belə qanun.
Səni bir dövlətli Qarun,
Məni bir müztər yaradıb.

Nə qılım, neyləyim, yarəb,
Dolmuşam qəmdən ləbaləb,
Səni bir şahı-müəddəb,
Məni bir məsxər yaradıb.

O dəm ki, rəbbiyəl-əla
Aləmi etdi hüveyda,
Səni bir Şahi-lafəta,
Məni bir Qənbər yaradıb.

Hər kimi iyzədi-dana
Bir tərzinə edib peyda,
Səni bir mehri-müçəlla,
Məni bir əxkər yaradıb.

Gülrüxsarı neynər qazə,

Gəl bircə seyr eylə nazə,
Bülbül, çox göz dikmə yazə,
Gör nə gül peykər yaradıb.

Nəbati, çək Əli, Əli,
Könlün olsun cəli, cəli,
Onu allah, bəli, bəli,
Bu dildə əzbər yaradıb.

Genə fələklər ünüştü
Qurban-qurban sədasından.
Məəttəl qalmışam, billah,
Aşıqlərin ədasından.

Mövcə gəldi gözüm yaşı,
Alışdı bağrımın başı,
Səs götürüb dağı-daşı
Bu Məcnunun nəvasından.

Getdi gözümlün qarası.
Getməz sərimdən havası,
Elə bil tərən balası
Cüda düşüb yuvasından.

Kəsildi könlümün zarı,
Tükəndi səbrü qərarı,
Bir yol öldür qurtar barı,
Bu hicranın bəlasından.

Gəldi Nəbati divanə,
Kənar durun, qaçın yanə,
Baxmaz o, xanü sultanə,
Həzər qılın xətasından

Nə xoşlayıb xanım bilməm,
Xərab Kürdəşdi, Kürdəşdi,
Gəl Üştibnə təfərrüc qıl,
Cənnət bağı Rəşti, Rəşti.

Qoymayaydım qızıl kanda,
Çəkəydim olsa hər qanda,
Bina qılaydım İranda
Dini-Zərdüşti, Zərdüşt.

Talayaydım o Bağdadı,
Qalmıyaydı heçcə zadı,
Alaydım qəsri-Şəddadı,
Dolanaydım keşti, keşti[1].

Alaydım bir mülki-Rumi,
Əkəydim yerində qumi.
Qalmıyaydı onda bumi,
Olaydılar dəşti, dəşti.

Nəbati, bu cismi-mürdə
Aram tapdı bircə xırda.
Saqi, çox olmuş əfsürdə,
Dur mey gətir kəşti, kəşti.

[İstinad1: Qapı-qapı, dalan-dalan, keçid-keçid.]

Sənə qurban, gətir, saqi,
Bircə piyalə, piyalə.
«Qalü bəli»dəndir qismət
Məna nəvalə, nəvalə.

Gəl, allaha təvəkkül et,
Ərənlərə təvəssül et,
Hafizə bir tufəül et,
Gör nə gəlir falə, falə.

Meyxanələr abad olsun,
Sakinləri dilşad olsun,
Məscid, görüm, bərbad olsun!
Saldı məni qalə, qalə.

Gəl qoy başə sən bu tacı,
Alginən eldən xəracı,

Yad elə şahi-meracı,
Vilayəti, alə, alə.

Nəbati, qəmdən bükülmə,
Bərgi-xəzantək tökülmə.
Dəli sellərtək sökülmə,
Çəkmə dəxi nalə, nalə.

Abad olsun görüm, yarəb,
Künci-meyxanə, meyxanə!
Kim, yetişdi onda dərdim
Yaxşı dərmanə, dərmanə.

Şükr olsun, iyzədi-mənnan
Eylədi dərdimə dərman,
Qərq eylədi piri-muğan
Məni ehsanə, ehsanə.

Durma, saqi, aman hey-hey!
Dur gətir ver cami-mey, mey,
Genə işim düşdü ey, ey,
Şahi-mərdanə, mərdanə!

Atı Düldül, qulu Qənbər,
Zövcü-Zəhra, babi-şəbbər,
Gözəl adı verib zivər
Çərxi-gərdanə, gərdanə.

Nəbati, nə çəng olmusan?
Yoxsa məsti-bəng olmusan?
Niyə genə dəng olmusan?
Dur ey divanə, divanə!

İşim, peşəm od yandırmaq,
Qərib atəşpərəst oldum!
İçdim südü, çəkdim bəngi,
Əcaib şiri-məst oldum!

Qoy əldən cami-şərabı,

At getsin çəngü rübabı,
Tez ol, çək şişə kəbabı,
Mən ki, məsti-ələst oldum.

Keçdim tamami-aləmdən.
Süleyman ilə Xatəmdən,
Guya deyildim Adəmdən,
Bir hübab idim, pəst oldum.

Məhrəba kəmana, şəstə, bir tirə,
Doqquz fələkləri tikdim bir-birə,
Rüstəmi-dəstanı etdim bir-birə,
Gör necə qərribə zəbərdəst oldum.

Şikar istər ikən, damə düşdüm mən,
Bir siyahməst olub camə düşdüm mən,
Nəbatı, sübh ikən şamə düşdüm mən,
Bir əfi ilana paybəst oldum.

Genə gəldi bahar fəsli,
Bülbül gəldi dadə, dadə.
Əhməri güllər açıldı,
Saqi, gətir badə, badə!

Genə səbz oldu çəmənlər,
Güldən bəzəndi gülşənlər,
Çıxmış seyrə gülbədənlər,
Hamı üzü sadə, sadə.

Vəh, vəh, güldür bu, ya lalə,
Gül üzünə qonub jalə,
Saqi, dur, ver bir piyalə
Dəli Fərhadə, Fərhadə.

Yar yolunda verdim başı,
Yastıq etdim qara daşı,
Döndü, billah, gözüm yaşı
Şətti-Bağdadə, Bağdadə.

Dəli könlüm, qəm zamanı,

Çox etmə ahü fəğanı,
Çağır Şahi-lafətanı,
Yetsin fəryadə, fəryadə.

Saqi, dur, ver bircə sağər,
Dindən döndüm, oldum kafər,
Tapammadım, qaldı gövhər
Qəri-dəryadə, dəryadə,

Nəbati, dur hər səhərgah,
Oxu həmdü qülhüvvəllah,
Qalmadı əlhəmdü lillah,
Arzun dünyadə, dünyadə.

Aman, ağa, sənə qurban,
Məni salma nəzərdən sən!
Səndən savay kimsənəm yox,
Məni qovma bu dərdən sən!

Mən getməyəm kuhi-Turə,
Meyl etməyəm narü nurə,
Gətir məni sən bir şurə,
Kəm deyilsən şəcərdən sən.

Pəridə olmaz bu tələt,
Mələkdə olmaz bu surət,
Edə bilməm günə nisbət,
Münəvvərsən qəmərdən sən.

Dərdimi etmə ziyadə,
Məni gətirmə fəryadə,
Bir rəhm elə bu Fərhadə,
Gəl bu kuhi-kəmərdən sən.

Ləli-ləbin nuşixəndi.
Mən neylərəm balı, qəndi,
Öldürdü bu dərdməndi,
Çox şirinsən şəkərdən sən.

Güldə hanı bu tərəvət?

Gündə hanı bu səbahət?
Dürdə yoxdur bu lətafət,
Müzəyyənsən gühərdən sən.

Qəm eyləmə, Xançobani,
Tapıldı dərdin dərmanı,
Yad elə şahı-Mərdanı,
Bir əli çək cigərdən sən.

Son